

Újra leteszem a tollat. Ülve maradok, hogy kinyíló, majd becsukódó szemhéjakkal, de nagyrészt mozdulatlanul hallgassam saját kiszámíthatatlan légzésemet és néhány pohár találkozásait a csapосnővel, miközben az asztalterítő rózsamintáit szemlélem, hogy mennyire halványak és gyűröttek, akár az arcom, vagy mint a tőlem balra eső ablak keretén foszló fehér máz, az asztalommal szemben pedig ott van az a bizonyos tükör, természetesen homályos, a tükörben meg az a bizonyos alak, akinek egyedülléte egyenes arányban áll a hely sivárságával, az alak, aki szakadt, ám egykor divatos szabású ruhában és dült hajjal saját arcába bámul, majd unott pillantást vet az előtte tátongó papírlapra, onnan meg a padlót fedő üvegtörmelékre, amely a legenyhébb légmozgásra is felkavarodó hamuréteggel keveredik, s amely láttán a figura önkínzó lassúsággal, csaknem észrevehetetlenül ingatni kezdi a fejét, mint aki arra gondol, hogy ennyi, hogy ez jutott nekem, most épp, itt, ennek a kihalt vendéglőnek, a Holdkórosnak egyik asztalánál, ahol tökéletes tétlenségben üldögélek.

Tárgult tudattal és szűkült gyomorral tűröm, hogy pillanatnyi nyugalmat sem hagyva, felváltva ostromoljanak az unalom, a dühödtséges és a színtiszta reménytelenség hadai, tűröm azt a már-már elviselhetetlen szellemi, lelki és testi állapotot, amelyet hadiállapotnak kereszteltem el magamban, azt az eleinte kényszerű, majd önként vállalt álmatlanságot, amely egykor az otthonomként emlegetett városból ideáig, a valójában említésre sem méltó emberi csödtömegeknek, az önnön szennyükben dagonyázó személyiségroncsoknak eme rothadó fészkeig üzött, s arra készítetett, hogy magam mögött hagyjak mindent, amit addig gondolkodás nélkül úgy neveztem: az életem, de amit később nem mertem volna ilyen egyértelműen megnevezni.

Most, itt, a tükörrel szemben ülve már elérhetetlenül távolinak tűnik az a szájalmas határozottság is, amivel akkor, szüntelen ébrenlétem sokadik mélypontján eltántorogtam a Holdkóros rogyadozó épületéhez, és először tűntem fel a valaha szebb napokat látott vendéglő ajtajában, majd a gyaníthatóan szintén szebb

napokat látott, de vonzó csapосnő látóterében, amiben zilált külsőmtől függetlenül sem volt nehéz feltűnést kelteni, tekintve, hogy a fénytelen és dohos kocma kongott az élet hiányától, éppen úgy, mint most, én meg abba a hiányba léptem bele, kilépve egy másikból, a teljes ismeretlenségből, úgymond: a semmiből, ahogy számomra is a semmiből bukkant elő a bárpult és mögötte a nő, vagy ahogy korábban a semmiből közeledtek felém a vendéglő repedezett falai azzal az ütött-kopott névtáblával.

Állkapcsom megfeszül, miközben továbbra is ingó fejjel kipillantok az ablakon. A Holdkóroshoz vezető napsütötte út üres, csak némi szemetet sodor rajta a szél. Újra végigjárom tekintetem közvetlen környezetem tárgyain. Jobb oldalon a plafonról lelógó televízió tompa sötétséget mutat, de kissé hunyorogva megállapítom, hogy a nyeregű fényei, mint mindig, most is visszaverődnek a képernyőben. Előttem egy csésze méregerős kávé gőzölög, ott feketélik a terítő rózsái fölött, élettelen segédeszközök, a kínosan fehér papír meg a méregdrága töltőtoll mellett, amelyeket, bevallom, még a munkahelyemről loptam. Kicsit jobbra tőlük egy csikkkel teli hamutartó büzlök, mint az asztalnál eltöltött idő hamvadó és parázsló nyoma, füstölög romhalmaza, és igazság szerint magam is pont úgy éktelenkedek itt, mint hamvadó és parázsló nyom, füstölög romhalmaz, csönkig szívott maradék.

Összevont szemöldökkel tűnődök a kocma berendezésének katasztrofális állapotán, a padlón heverő törmeléken, a ragaccsal borított asztalokon és székeken, a lyukas függönyökön és a szüette bárpult lepustultságán, tűnődök a bennem sokad-szorra felmerülő kérdésen, hogy miért választ valaki ennyire gusztustalan környezetet öngyilkosságának helyszínéül, olyan környezetet, amely végső soron az emberiség legaljasabb, legmocskosabb és leglezüllöttebb arcát tükrözi, ám közben mégis takargatni próbálja, tűnődök, hogy milyen bomlófélben lévő és zavarodott, vagy épp ellenkezőleg, nagyon is rendszerezett, ridegen és betegesen rendszerezett elme juthat arra az elhatározásra, hogy a siralmas és röhejes mementók efféle gyűjtőhelyét jelölje

Terdik Roland

Holdkóros

(1. rész)

ki tettének végrehajtásához. Értelenségemen az sem könnyít, ha időnként tökéletesen tisztában vagyok vele: ez a bizonyos elme az enyém.

Mindezt épp szóvá akarom tenni a mosatlan poharakkal bíbelődő hölgynek, már minden látszólagos ténykedése ellenére számon készülok kérni rajta környezete iránti hanyagságát, ugyanis biztos vagyok abban, hogy a pohártörölgetés csupán látszat, unaloműzés, egyúttal a vendégnek, azaz nekem szóló egyszemélyes színjáték. Idegrendszerem felfokozott állapota miatt egyébként is bármelyik pillanatban képes vagyok fortyogó dühvel reagálni a külvilág részleteire, már pusztán létüket is az idegsejtjeim ellen irányuló támadásnak érzékelem, ráadásul a szemem előtt zajlik a nő vérlázító színjátéka, ez a tűrhetetlenül kicsinyes színlelés, épp a visszatartó tükörkép kellős közepén, tulajdonképpen az emberiség legaljasabb, legmocskosabb, leglezüllöttebb, mégis takargatni próbált vonásainak a közép-pontjában, amellyé hadiállapotom hatására végül ő maga, ez a jelentéktelen színészecske is kiterelődik az elmémbe. Csupán néhány másodpercre van szükségem ahhoz, hogy irtózatot erejű elnyomó hatalommá duzzassam őt magamban, hogy elmém egy gondolataimból, szavaimból és tetteimből folyamatosan kifosztó erődítménnyé lényegítse át a személyét. Már teljesen biztos vagyok benne: ez a nő szándékosan akarja a képzeletemet is megnyomorítani, szándékosan akar kisémmizni azokból a lehetséges gondolatokból, amelyek akár csak egyetlen pillanatra, de messzire ragadnának innen, messzire a gyomorforgató tükörkép közeléből, és így elragadnának mellőle is, emelől a negédes néember mellől, aki végső soron minden szellemi és testi erejével, minden álnok szívélyességével és cukormázos rosszindulatával, minden szándékos figyelmetlenségével csakis a maradék pénze-met, csakis az irodából kicsempészett összeg fennmaradó részét próbálja mielőbb a keze közé kaparintani.

Ekkor megint érzem a mellkasomban azt az ismerős szorítást. A váratlanul belém nyilalló fájdalom görcsbe rándítja az izmait, éppen olyan irgalmatlan erővel, mint amilyen irgalmatlan erővel általában szokta, sőt már-már olyan elviselhetetlen erővel, mint amilyen legelőször tette. A légzésem hirtelen felgyorsul. Az asztalra görnyedek. Próbálok ellenállni végtagjaim fékezhetetlen rángásának, és sziklaszilárdsággal tartom távol a rám törő gondolatokrohamokat, amelyek, ha engednék nekik, kizárólag a mellkasomban feszülő kín felé irányítanák a figyelmemet.

A görcsök ellenére tökéletesen tisztában vagyok a dolgommal. A fájdalom okozta dühöt hajtóerőként használva az összes érzékszervemet és idegszálamat arra a feladatra összpontosítom, hogy most azonnal, haladéktalanul írnom kell, habozás nélkül újra fel kell emelnem a tollat, és betűket kell rónom a tátongó papírra, még mielőtt a többi állandó vendég, ezek a velejükig elhasznált és kiüresedett személyiségroncsok a szokásos időpontban megjelenének a Holdkóros bejáratánál, hogy aztán kifejezéstelen arccal a pultnak dőljenek, és kikérjék a szokásos italukat, majd kikérjék a következőt is, elindítva a szokásos össz-

népi összeomlást, amely minden nap ugyanolyan megrendítő hirtelenséggel és ugyanolyan nevelésű egyhangúsággal zajlik le a szemem láttára.

Kizárólag arra próbálok tehát összpontosítani, hogy most azonnal írnom kell, még mielőtt valamelyik szájalomra sem méltó nyomorult megérkezne, és szertefoszlana az önmegsemmisítési folyamatot, amely éppen csak elkezdődött, írnom kell, mielőtt bármelyikük, akár a szakmunkába és a bánatba belebe-tegedett szakmunkás, akár az éhhalál szélére jutott és menthetetlenül elhülyült ügyvéd, akár a hitébe testestől-lelkestől bele-rokkant kántor tönkretenné halálos kimenetelű gondolatkísérletet, ahogy mindegyikük mindig mindenhol mindent tönkre szokott tenni.

Halk csörömpölés jelzi, hogy az idegeimet nyomorgató erődítmény átmenetileg a mosogatóban hagyja a poharakat. Rám se néz, és halkán dudorászva eltűnik a konyha bejáratát fedő színes műanyagzalagok mögött.

A bennem feszülő fájdalomtól alig jut el az agyamig a kivonulási jelenet, de egyébként sincs halvány fogalmam sem arról, hogy hová mehet a nő, fogalmam sincs, hogy mit csinálhat ott hátul, hiszen az összes vendég pontosan tudja: a Holdkórosban már réges-régen nem szolgálnak fel semmiféle ennyalót, mert úgy rohadna meg itt bármilyen élelmiszer, ahogyan évtizedek óta porosodik a polcon az az egyetlen doboz bonbon, pont úgy rohadna meg, ahogy azok a konyakmeggyek rohadtak szét mostanra a poharak és a szeszes üvegek mögött.

A töltőtoll fémesen csillog a piszkos lámpafényben. Összpontosítok, de még nem nyúlok érte.

— táncolt már valaha meztelenül a tükör előtt? bámult már hitetlenkedve egy fényképre, ami rendkívül előnytelen pózban ábrázolta? szembesült már egyáltalán a saját testének és értelmének olykor neveltető, néha zokogató, időnként pedig iszonytató helyeken húzott határaival? átlépett már rajtuk valaha is?

egy szempillantás műve lesz az egész, egyetlen hosszú pillanatá eddig épp úgy ült ott a megszokott irodában, a megszokott íróasztalnál, a megszokott, divatos szabású ruhában, végezvén a megszokott feladatot, ahogy minden egyes hétköznapon tette

az irányítása alá rendelt alkalmazottak hordták elé a bonyolultabbnál bonyolultabb megfogalmazott, hosszú távú stratégiai szerződéseket, a sokszorosított számlákat, a belső használatra szánt akták, bizalmas jelentések, féltve őrzött kivitelezéstervezetek seregét, ő pedig percről percre, óráról órára, napról napra szokás szerint csak aláírta, aláírta és aláírta azokat a papírokat, határozott mozdulatokkal, folyton-folyvást aláírta őket, többnyire olvasás nélkül, illetve a látszat kedvéért néha mégis figyelmes olvasást színlelt, amikor épp jelen volt valamelyik beosztott, közben pedig elgondolkozva csóválta a fejét, mintha valami enyhén aggasztó adatra bukkant volna az iratokban, majd végül szigorú tekintettel odavéste a nevét a lap aljára

az egyik aláírás előtt aztán mozdulatlanul dermedt a keze egy szempillantás az egész, ám ő még ekkor sem tud semmit ar-

